

FINESTRA D'OPORTUNITAT per Marc Serra

Solidaritat Catalana per la Independència: de la victòria ideològica al naufragi electoral

El 20 de juliol de 2010 naixia, fruit d'un context polític i social molt convuls, Solidaritat Catalana per la Independència, emmirallant-se en aquella gran coalició del Catalanisme polític que 104 anys abans havia aconseguit unir esforços i sensibilitats diverses en una de les poques vegades que es recorda el nostre país, i que amb la denúncia dels assalts a la revista El Cu-cut! i La Veu de Catalunya assolí 41 de 44 escons a les eleccions provincials de 1907.

Després que el Parlament rebutgés, tan sols una setmana abans i de manera unànime, les dues iniciatives populars que s'havien fet entrar a la cambra per a què aquesta convoqués un referèndum sobre la independència, Uriel Bertran, Alfons López Tena i Joan Laporta feien aquesta Crida a la societat catalana per la necessitat de bastir un moviment unitari i transversal que pogués concórrer a les eleccions. La motivació d'aquesta era donar resposta el què consideraven un bloqueig institucional mostrat a la veu del poble que tan sols 3 dies abans cridava majoritàriament la paraula independència en aquell històric 10-J.

Així, fill de les consultes sobre la independència, i amb aquesta vocació de pacte, SI va assolir convèncer fins a 8 formacions polítiques en 3 compromisos claus: la concreció i practicitat per la consecució de la independència del Principat i després fer-ho extensiu a la resta dels Països Catalans, la defensa de l'estat del Benestar, i la regeneració democràtica i

participació dels ciutadans en la política i les institucions. El Partit Republicà Català, Els Verds-Alternativa Verda, Democràcia Catalana, El Partit Socialista d'Alliberament Nacional, Catalunya Nació Independència, Catalunya Acció i el Bloc Sobiranista Català es pujaren a un tren engrescador que tan sols 4 mesos després es va convertir en gairebé 103.000 vots i 4 diputats el Parlament de Catalunya.

Amb aquesta nova estratègia independentista que proposava SI, posant el primer lloc de l'agenda política la independència i el procés de consecució de la mateixa, sense col·laborar amb la política autonomista que fins ara s'havia practicat a la cambra, la formació es centrava en dues línies principals d'actuació política: per una banda, la incansable insistència de la necessitat de la independència per la supervivència de la nació en les seves màximes expressions (llengua, cultura i tradicions) i com a única sortida possible a la crisi econòmica, cosa que ha esperonat a CiU, ERC i fins i tot a la CUP a mullar-se en pocs mesos i endegar el procés de consulta; i per altra banda renunciant de manera absoluta a la via del "Peix el Cove" o la "Psicologia amb Espanya" i que havia anat frustant l'independentisme durant més de 30 anys, sense haver assolit cap competència remarcable: ni ports ni aeroports ni eix mediterrani ni bilateralitat ni limitació de l'espoli fiscal, ni en definitiva l'encaix còmode amb l'estat.

Va ser així com SI, al cap de poques setmanes d'inaugurar la legislatura, ja va presentar la Llei de Transició a la Independència mostrant ben aviat quina seria la pràctica dels seus diputats. La llei va tenir el curiós suport d'ERC, però no va prosperar a l'ésser l'únic partit que hi va recolzar la iniciativa. Combinant l'acció institucional amb la mobilització social, SI va desplegar diverses campanyes que en alguns casos van assolir una adhesió i acceptació ciutadana i un ressò mediàtic força rellevant com és el cas de la campanya contra els peatges de les autopistes gestionades per Abertis i que ja han estat àmpliament amortitzats (es calcula que fins a 50.000 vehicles van arribar a fer com a mínim un "No vull pagar"), així com l'"Espanya ens roba", que denunciava l'espoli fiscal que cada vegada esquinça més Catalunya amb els famosos "60 milions d'€ que cada dia se'n van i no tornen", la ILP a favor del blindatge de la immersió lingüística o els Pressupostos de l'Estat Propi que van recórrer tot el territori. A l'hora, no podia faltar una clara reivindicació social que SI mai va voler deslligar de l'eix nacional: la presentació de la Llei per la Dació en pagament o el NO rotund a les retallades, que sempre van tenir una oposició frontal amb l'argumentació dels Solidaris apel·lant a què declarant la independència no caldria escanyar el Poble de Catalunya amb aquestes polítiques, de la mateixa manera que exigia a la Generalitat a executar l'anomenat "tancament de caixes"

començant a donar exemple i seguint la iniciativa d'alguns empresaris que van deixar de pagar els seus impostos a Espanya.

La regeneració democràtica també va tenir una important quota de representació en l'activitat parlamentària de SI, així com les constants denúncies de corrupció i privilegis de la classe política catalana que havia manat durant 3 dècades. Quan a la primera, la denúncia de dietes per desplaçaments inexistents, teletacs gratuïts, l'exigència per primera vegada de la publicació dels sous dels diputats, i la reducció d'aquests van ser de força anomenada. Quan a la segona, el cas dels sobresous de la diputació conegut com "Cas Motxilles" i que la Comissió Jurídica Assessora de la Generalitat va donar la raó a SI, veient-se implicats tots els partits menys C's, la denúncia a CiU en relació el cas de les preferents i subvencions a La Vanguardia, o la concentració davant de La Caixa pels abusos d'Abertis.

Com hem vist, en aquests dos anys l'activitat de SI va ser força intensa. Mentre l'activitat de la Cambra centrava esforços en redactar una proposta de pacte fiscal on SI va acabar per no sumar-s'hi no perquè no fos bona per Catalunya sinó per allò del "amb Espanya no hi ha res a

fer", al carrer la societat catalana empenyia a les institucions en una única direcció: la independència política. El moviment de les consultes va organitzar-se, amb l'AMI (l'associació de Municipis per la Independència) i l'ANC (l'Assemblea Nacional Catalana), aquesta última abocant el President Mas a un carreró sense sortida, dissolent el Parlament i convocant unes eleccions plebiscitàries com a conseqüència de la històrica manifestació de la Diada Nacional. La legislatura va acabar amb un últim ple on CiU, ERC, ICV van aprovar un text on declaraven la necessitat de convocar una consulta per l'exercici del dret a decidir, i on SI

s'hi va afegir a última hora en un exercici de responsabilitat històrica tot i la seva crítica fonamentada en què aquell text no comprometia a res ja que ni es deia clarament que era per la independència, ni s'explicitava un calendari.

Les eleccions del passat 25 de novembre van agafar una mica a contrapeu a SI. Els esdeveniments es van accelerar i la maquinària de campanya es va haver de tornar a posar en marxa a corre-cuita, situant a Alfons López-Tena com a candidat a la presidència de la Generalitat. El resultat pels solidaris ja sabem tots quin va ser, però...perquè? perquè SI va desaparèixer del Parlament? Tot seguit ho analitzem.

De raons de la desaparició de SI del Parlament en podríem trobar moltes. És cert que aquestes eleccions li exigien més esforç per entrar a l'hemicicle ja que es va donar una participació extraordinàriament alta, un veritable maldecap pels partits petits en contraposició dels més consolidats. I és cert també que la competència era excepcional: mai s'havia vist tantes opcions sobiranistes i aparentment potencials d'influir d'una manera o una altra en l'escenari polític. Els solidaris van apostar per una campanya austera i d'això en van fer bandera. Un dels lemes de campanya va ser el repetit “no tenim cap crèdit amb cap banc per finançar la campanya, a diferència de la majoria de la resta de formacions”, i el conseqüent “tenim les mans lliures de qualsevol interès econòmic”. El que està clar però, és que SI no es va fer atractiva i va equivocar l'estratègia. Solidaritat havia apostat, des dels seus inicis, per incomodar el poder econòmic i polític català. Com ja hem dit, es va quedar sola denunciant a CiU pel cas de les preferents, així com les subvencions a La Vanguardia mentre es retallava en sanitat, educació, s'escanyava els funcionaris etc., alhora que a l'altra camp de batalla destapava els privilegis dels que gaudeix la classe política catalana i alguns casos de corrupció...i no s'adonava que s'enfrontava a massa rivals i molt poderosos com el Grup Godó, TV3, Abertis, La Caixa... El menysteniment/silenciament d'aquests grups mediàtics, així com el joc pervers de les enquestes, que curiosament durant la legislatura mantenien la representació de SI, però que un cop es van anunciar eleccions va començar a “desaparèixer” del Parlament, així com el mal que va fer el vot útil, i que ara analitzarem, van acabar per condemnar a una formació que sobretot en campanya va donar la sensació que havia desfet ponts. L'aposta era arriscada i el precipici era massa a prop...i SI ho va acabar pagant.

Com dèiem, aquesta sensació d'haver desfet ponts amb els partits més propers ideològicament el va portar a donar una imatge d'ésser més aviat un partit enfadat, fins i tot arraconat. L'enorme competència situava a SI en una situació de debilitat. No entrarem a valorar de qui va ser culpa del no acord per fer una única coalició independentista i que el país i el moment reclamava, malgrat que no cal ser gaire intel·ligents per pensar que la unitat interessava menys a uns i per raons òbvies. De tota manera, CiU però sobretot ERC van canalitzar el vot útil i fins i tot la CUP, que es presentava com la novetat, l'alternativa d'esquerres del vot indignat, va “pispar” vots que en el seu dia van confiar-se a SI. És evident que els solidaris no van connectar amb el vector social, i la prioritització de l'eix nacional i la consecució de la independència de manera “Express” no acabava de lligar amb un context econòmic i social d'indignació per una política de retallades d'aquí i d'allà que mica en mica semblava i sembla esmicolar l'estat del benestar. Si això li sumes els errors en campanya, que més enllà de no fer-

se atractiva o no saber vendre la seva estratègia independentista, van anar força lligats a les formes que en alguns espais es van mostrar, el fracàs va acabar consumant-se.

Després d'aquest poti-poti de raons de la desaparició de SI del Parlament, és interessant el descobrir el "i ara què?". Doncs si bé és cert que la situació de SI ara és la més crítica des del seu naixement, val a dir que està ben viva. Fins a 50 regidors i 1 alcalde arreu del territori demostren que no tot s'acaba el Parlament, i sinó que li preguntin a l'ANC, l'AMI, la Coordinadora Nacional de les Consultes...una gran feina assolida fora de l'hemicicle per aquestes entitats i que SI està disposada a seguir sumant-hi el seu granet de sorra. I així es va escenificar en el darrer congrés de la formació que es va celebrar el passat 26 de gener a la ciutat de Vic. Més de 600 adherits i simpatitzants van participar del debat i la definició del nou rumb que la formació independentista ha decidit seguir, donada la nova situació, tan a nivell extern com d'organització interna, a banda d'escollir la primera presidenta de la història d'un partit catalanista, la gironina Núria Cadenas, i de renovar la nova executiva. A grans trets, signant una ponència estratègica aprovada per amplíssima majoria i que se sustenta en 5 aspectes claus: declaració d'independència, drets socials, democràcia real, defensa de la realitat i identitat nacional i desenvolupament econòmic i social.

El Congrés de SI el passat mes de gener. En imatges, l'aprovació per part dels adherits de la gestió de la presidència

Pel que fa a la primera, expressant el seu compromís a continuar amb el seu suport el procés de consulta, amb la reivindicació que aquesta sigui vinculant i, que en cas que l'estat espanyol la prohibeixi, sigui el Parlament qui proclami la independència. Quan a la segona, SI proposa seguir treballant pels drets i la cohesió social mentre no arribi la independència. Concretament, els solidaris són partidaris no només de recuperar els nivells anteriors de l'Estat del Benestar, sinó l'avenç en direcció els beneficis socials dels que gaudeixen les democràcies avançades

d'Europa, relacionats amb la igualtat de tracte i d'oportunitats, així com l'equitat, en un sistema social just. I tot plegat a través d'una regeneració democràtica, encetant el tercer aspecte clau com és el de la democràcia real, que hauria de comportar segons SI, una profunda modernització de l'Administració Pública que situés a la persona en el centre de la seva acció i activitat i que fos una eina sostenible envers el territori i els seus recursos. A banda, una racionalització de les retribucions del càrrecs electes i un major control per allunyar-los de la corrupció, dotar de major transparència informativa i millorar l'accés del ciutadans a l'administració i per últim una canvi en la concepció de la participació ciutadana per a què els ciutadans puguin formar part de la presa de decisions, així com la reivindicació de llistes obertes i una regulació i control del finançament dels partits per evitar que l'acció pública quedi subordinada a segons quins interessos privats com succeeix avui dia amb les entitats financeres. En quart lloc, quan a la defensa de la identitat, seguir combatent l'anomenat "discurs de la por" que practica l'estat espanyol, els continus atacs per a la divisió del que SI considera "un sol poble format per l'aportació de moltes cultures" i finalment la defensa de oficialitat única de la llengua catalana en el futur estat català. Garantint els drets lingüístics dels castellanoparlants i assegurant l'aprenentatge d'altres llengües a l'escola tan pública com concertada, SI fa seva la tesi cada vegada més estesa entre els lingüistes de més renom tan catalans com estrangers, i argumenta que amb la independència caldrà trencar amb l'actual ordenament lingüístic i només assegurant l'oficialitat única del català es podrà garantir la pervivència d'aquesta com a llengua comuna de tots els catalans i catalanes. En cinquè i últim lloc, en relació el desenvolupament econòmic i social, SI es proposa com a eix d'estudi el desplegament de les vegueries i l'estructura comarcal com a model organitzatiu del nou estat català.

En definitiva, Solidaritat ha decidit seguir treballant, malgrat les adversitats que se li posen al davant, per assegurar l'objectiu cabdal dels seus postulats. La formació va néixer com a eina per a fer la independència i, mentre no arribi, no es conforma amb la victòria ideològica que ha anat assolint de mica en mica, pas a pas. Amb nous reptes i noves iniciatives per omplir de contingut, raons i força tan els independentistes convençuts com els que caldrà convèncer per assegurar, finalment, la victòria final.